

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ

ПРАВИЛНИК

О

СТАНДАРДИМА И ПОСТУЦИМА

ЗА ОБЕЗБЕБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА

БЕОГРАД, 2017.

На основу члана 15. став 1. Закона о високом образовању ("Службени гласник РС" број 76/05, 100/07 аутентично тумачење, 97/08, 44/10 и 93/12) и члана 139 Статута Машинског факултета у Београду Наставно-научно веће, на седници 09.02.2017. године, донело је

ПРАВИЛНИК

О СТАНДАРДИМА И

ПОСТУЦИМА ЗА ОБЕЗБЕЂЕЊЕ

КВАЛИТЕТА

1. Опште одредбе

Члан 1.

Овим правилником дефинисана је улога, одговорност, ближа надлежност и начин рада органа и стручних тела Машинског факултета Универзитета у Београду (у даљем тексту: Факултет) у области управљања системом квалитета на Факултету и утврђују се стандарди и поступци за праћење, унапређење и развоја квалитета у свим областима у којима се врши обезбеђивање квалитета у складу са Стратегијом обезбеђивања квалитета.

Члан 2.

Обезбеђивање квалитета на Факултету део је националног система за обезбеђење квалитета и предуслов за препознатљивост Факултета, упоредивост диплома, квалификација и компетенција у оквиру јединственог европског простора високог образовања.

Факултет обезбеђује квалитет у свим областима своје делатности и организације у складу са међународно прихваћеним документима у области високог образовања, као и усаглашено Правилником о стандардима и поступцима за обезбеђивање квалитета Универзитета у Београду, са законским и подзаконским актима, посебно оним којима је регулисана област високог образовања, научноистраживачке делатности и радних односа на националном нивоу као и на нивоу високошколских установа.

2. Улога, одговорност, ближа надлежност и начин рада органа и стручних тела Факултета

Члан 3.

Органи и стручна тела Факултета, као и сви запослени и студенти одговорни су за спровођење система квалитета на Факултету у складу са својом надлежношћу и са пословима које обављају и улогом коју имају. За координацију активности управљања системом квалитета, одговорни су органи пословођења и одговарајући стручни органи. Ради праћења, контроле и унапређења квалитета Факултет је основао Центар за квалитет наставе и акредитацију (у даљем тексту: Центар) као стручно тело Наставно-научног већа у области праћења и унапређивања система квалитета.

Члан 4.

Послови које обавља Центар ближе се уређују Правилником о раду Центра.

3. Стандарди и поступци за праћење, унапређење и развој квалитета у свим областима обезбеђења квалитета на Факултету

Члан 5.

Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета дефинишу поступке за контролу и унапређење квалитета којима се обезбеђује остваривање мисије и циљева Факултета дефинисаних Стратегијом обезбеђења квалитета.

Члан 6.

Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета у областима које су дефинисане Стратегијом обезбеђења квалитета Машинског факултета Универзитета у Београду, су:

1. Квалитет студијских програма,
2. Квалитет наставног процеса,
3. Квалитет научноистраживачког и стручног рада,
4. Квалитет наставника и сарадника,
5. Квалитет студената,
6. Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса,
7. Квалитет управљања и пословођења Факултетом и квалитет ненаставне подршке,
8. Квалитет простора и опреме,
9. Квалитет финансирања.

Члан 7.

Квалитет студијских програма обезбеђује се:

- усвајањем, акредитацијом, систематским праћењем и континуираним усавршавањем сваког судијског програма који се реализује на Факултету,
- праћењем структуре и садржаја студијског програма и усклађености са прихваћеним стандардима,
- проценом савремености и међународне усаглашености студијских програма,
- праћењем радног оптерећења студената израженог у ЕСПБ бодовима,
- анализом услова уписа, пролазности студената на испитима, оцењивања, напредовања студентата, ефикасности студирања,
- праћењем исхода студијског програма, квалификација и компетенција које добијају студенти када заврше студије,
- праћењем могућности за запошљавање и наставак школовања, као и анализом прикупљених података,
- популаризацијом и промовисањем програма путем различитих видова информисања.

Члан 8.

Квалитет наставног процеса обезбеђује се:

- ангажовањем одговарајућег броја наставника и сарадника за реализацију студијских програма, уз поштовање прихваћених стандарда којима се обезбеђује минимални ниво квалитета,
- организовањем стучне праксе студената,
- благовременим утврђивањем и уредним спровођењем плана извођења по *Календару наставе и испита*, распореда часова предавања, вежби, консултација, колоквијума, испита и других облика рада,
- благовременим утврђивањем, објављивањем и поштовањем планова рада по предметима и упознавање студената о правилима студирања,
- континуираним праћењем квалитета наставе, а нарочито професионалног односа наставника и сарадника према студентима,
- мотивацијом наставника, сарадника и студената за унапређење методике наставе и трансфера знања, односно процеса активног учења,
- омогућавањем да се у наставном процесу користе савремена наставна средства,
- интерактивношћу наставе, укључивањем примера у наставу, професионалним радом наставника и сарадника, доношењем и поштовањем планова рада по предметима, као и праћењем квалитета наставе и предузимањем потребних мера у случају када се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу,
- подстицањем професионалне мобилности наставника и сарадника, путем учешћа у организовању и реализацији различитих врста научних и стручних активности изван факултета,
- функционалним усклађивањем рада стручних служби са наставним процесом, сталним унапређењем јединственог информационог система за евиденцију о реализацији студијских програма и других облика рада.

Члан 9.

Квалитет научноистраживачког и стручног рада обезбеђује се:

- спровођењем избора истраживача у научна и стручна звања у складу са важећим законским и подзаконским актима који регулишу ову област,
- континуираним старањем о јединствености образовног, научноистраживачког и стручног (професионалног) рада,
- припремањем, креирањем и реализовањем научних и стручних програма, пројеката, скупова и публикација, како националних тако и међународних,
- учествовањем на домаћим и иностраним конкурсима за финансирање научноистраживачких, стручних и других програма и пројеката,
- континуираним обављањем обуке у областима нових технологија, методологија, владања страним језицима, компјутерским вештинама и слично, са посебним акцентом на младе истраживаче,
- подстицањем мултидисциплинарности,
- подстицањем публиковања резултата научноистраживачког и стручног рада;
- вођењем евиденције, оцењивањем обима и квалитета научноистраживачких, стручних и других пројеката и програма који се реализују на Факултету,
- укључивањем резултата научноистраживачких, стручних и других програма и пројеката у наставни процес.

- применом документа *Програм научноистраживачког рада Машинског факултета Универзитета у Београду*,
- применом документа *Програм развоја научноистраживачког подмлатка Машинског факултета Универзитета у Београду*.

Члан 10.

Квалитет наставника и сарадника обезбеђује се:

- спровођењем избора наставника и сарадника у наставна и сарадничка звања у складу са *Законом о високом образовању* и општим актима Универзитета,
- применом и унапређивањем важећих критеријума вредновања наставника и сарадника у поступку избора у звање, а кроз резултате наставног, научноистраживачког рада, сарадње и рада у оквиру шире академске заједнице,
- систематским праћењем, оцењивањем и подстицањем андрагошке и научноистраживачке активности наставника и сарадника,
- утврђивањем и спровођењем дугорочне политике квалитетне селекције младих кадрова,
- подстицањем наставника и сарадника на перманентну едукацију и усавршавање наставничких компетенција,
- организовањем и спровођењем различитих врста научног и стручног усавршавања наставника и сарадника,
- вредновањем педагошког рада и успешног повезивања рада у образовању са радом на пројектима у другим областима друштвеног живота.

Члан 11.

Квалитет студената обезбеђује се:

- спровођењем активности у складу са *Законом о високом образовању* и општим актима Универзитета,
- правовременим усвајањем политике уписа и објављивањем релевантних података у вези са условима и критеријумима уписа на студијске програме свих врста и нивоа студија,
- поштовањем законских критеријума у вредновању резултата постигнутих у претходном школовању и резултата постигнутих на пријемном испиту, при селекцији студената за упис на Факултет,
- доследним спровођењем *Правилника о упису на студијске програме Универзитета* и *Правилника о полагању и оцењивању на испиту*,
- јасно дефинисаним и јавно објављеним правилима студирања,
- обезбеђивањем једнакости и равноправности студената по свим основама (раса, боја коже, пол, сексуална оријентација, етничко, национално или социјално прекло, језик, вероисповест, политичко или друго мишљење, статус стечен рођењем, постојање сензорног или моторног хендикепа или имовинско стање), као и адекватних услова за студирање студентима са посебним потребама,
- професионалним односом наставника и сарадника према студентима у току наставног процеса, приликом провере знања и оцењивања, као и током свих контаката са студентима,

- систематичним праћењем и проверавањем пролазности и успешности студената уписаних на студијске програме које реализује Факултет (по предметима, испитним роковима, годинама и нивоима студија),
- организовањем менторског праћења стицања знања и успешности студената,
- подстицањем међународне мобилности путем објављивања података у вези са страним стипендијама у писаној и електронској форми,
- подстицањем успешности студената путем увођења система награда и похвала,
- обезбеђивањем услова за рад студентског парламента, студентских представника и других студентских организација,
- укључивањем студената у сва радна тела Факултета у складу са Законом и актима Факултета,
- редовним спровођењем анкете којом се испитују ставови и мишљења студената о питањима из свих области које се проверавају у процесу самовредновања.

Члан 12.

Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса обезбеђује се:

- спровођењем активности у складу са *Правилником о раду Библиотеке Машинског факултета* и општим актима Универзитета,
- континуираним анализирањем библиотечких фондова и допуњавањем Факултетске библиотеке и читаонице, уџбеницима и другом литературом неопходном студентима за реализацију студијских програма,
- старањем да број запослених у библиотеци, као и врста и ниво њихове стручне спреме одговарају потребама наставног процеса и научноистраживачког рада наставника, сарадника и студената,
- праћењем и оцењивањем рада библиотекара и других запослених у Факултетској библиотеци, као и професионалности у односу према наставницима, сарадницима и студентима,
- правовременим обавештавањем студената о библиотечком фонду и начину рада библиотеке на Факултету,
- омогућавањем наставницима, сарадницима и студентима да користе релевантне уџбенике и литературу из библиотечког фонда којим располаже Факултет,
- омогућавањем наставницима, сарадницима и студентима стални приступ релевантним академским базама података,
- неопходним информатичким ресурсима за савлађивање градива, потребним бројем рачунара и друге информатичке опреме одговарајућег квалитета и приступом интернету,
- доношењем и применом одговарајућег правилника о наставној литератури,
- спровођењем активности везаних за *Правилник о уџбеницима и издавачкој делатности Машинског факултета*,
- систематским праћењем и проценом усаглашености уџбеника и других облика наставне литературе са прихваћеним стандардима.

Члан 13.

Квалитет управљања и пословођења Факултетом и квалитет ненаставне подршке обезбеђује се:

- применом Статута Факултета у складу са Законом, којим су дефинисани органи управљања и органи пословођења, структура Факултета, организационе јединице, стручни органи и њихове надлежности и одговорности у процесу управљања, као и облик контроле њиховог рада,
- утврђивањем надлежности и одговорности органа управљања и органа пословођења,
- систематским праћењем и оцењивањем рада органа управљања и пословођења,
- предузимањем мера за унапређење квалитета рада органа управљања и пословођења,
- усвајањем *Правилника о организацији и систематизацији послова*,
- утврђивањем услова и поступка заснивања радног односа и напредовања ненаставног особља,
- ангажовањем лица са одговарајућим квалификацијама за послове које обављају у стручним службама,
- планирањем и спровођењем континуиране едукације ненаставног особља, као и усавршавањем на професионалном плану.
- систематским праћењем и оцењивањем рада ненаставног особља,
- систематским анкетирањем запослених о организацији и реализацији послова, као и ефикасности сопственог рада, рада служби и органа пословођења и управљања и допринос делатности коју обавља Факултет.

Члан 14.

Квалитет простора и опреме обезбеђује се:

- поседовањем савремених технички опремљених просторних капацитета (учионица, амфитеатара, лабораторија, кабинета, читаоница и других простора) примерених за квалитетно извођење наставе на свим нивоима студија, а у складу са усвојеним стандардима за одговарајућа образовно-научна поља;
- обезбеђењем одговарајућих наставно-научних база, сопствених или ван Факултета, за извођење студијских програма, односно делова студијског програма и стручне праксе студената,
- поседовањем одговарајуће опремљеног простора (лабораторија, кабинета и слично) за научноистраживачки рад наставника, истраживача и сарадника,
- поседовањем одговарајућег простора за рад управе, административних, стручних и помоћних служби,
- поседовањем одговарајућег простора и опреме за рад студентског парламента,
- опремањем радних простора одговарајућом мерном, демонстрационом, симулационом, рачунарском, информационо-комуникацијском и другом опремом потребном за квалитетно извођење наставе и научноистраживачког рада,
- доследним поштовањем прописаних поступака одржавања и сервисирања опреме и других средстава за рад,

- поседовањем простора опремљеног техничким и осталим уређајима, који особљу и студентима омогућавају фотокопирање, штампање, скенирање и слично,
- обезбеђивањем свим запосленима и студентима неометан приступ информационам технологијама и различитим врстама информација у електронском облику, како би се те информације користиле у научно-образовне сврхе.
- континуираним праћењем и усклађивањем просторних капацитета и опреме са потребама наставног процеса, броја студената и посебних потреба студената,
- поседовањем свих врста опреме у складу са здравственим и сигурносним стандардима,
- одговарајућим урбанистичким, техничко-технолошким и хигијенским условима у свим просторима који се користе на Факултету,
- сталним унапређивањем услова боравка и рада у свим просторима који се користе на Факултету у складу са њиховом наменом и одговарајућим степеном хигијенско-техничке безбедности у складу са законима,
- активним учешћем у дефинисању потреба, обезбеђивању и унапређењу обима и квалитета студентског стандарда (становање, исхрана, услови за учење, простор и финансијска средства за ваннаставне активности студената).

Члан 15.

Квалитет финансирања обезбеђује се:

- благовременом припремом краткорочних, средњорочних и дугорочних планова прихода, расхода и инвестиција, заснованих на реалним основама и претходно урађеним анализама,
- унапређењем континуираног финансирања делатности високог образовања, других делатности и облика рада Универзитета,
- јавношћу и транспарентношћу извора финансирања и начина употребе финансијских средстава путем редовне припреме годишњих планова и израде извештаја о финансијском пословању,
- континуираним настојањем да се повећају извори прихода, нарочито путем учествовања на домаћим и међународним конкурсима за финансирање научноистраживачких, стручних и других програма и пројеката.

4. Самовредновање и оцена квалитета

Члан 16.

Факултет је дужан да спроводи поступак самовредновања и оцене квалитета, у складу са Законом, подзаконским актима и *Стратегијом обезбеђивања квалитета Факултета*, у интервалима од најмање три године.

Поступак самовредновања на Факултету спроводи *Тим за координацију са КАПК* (према Члану 10. *Правилника о раду Центра за квалитет наставе и акредитацију Факултета*), а којег чине представници наставника и сарадника, ненаставног особља и студената.

Поступак самовредновања се може спроводити и у краћим интервалима у појединим областима или у целини, у складу са планом рада Центра.

Члан 17.

Улога студената у самовредновању и провери квалитета обезбеђује се:

- учешћем студената у раду Центра за квалитет наставе и акредитацију,
- утврђивањем става и мишљења студената о Стратегији обезбеђења квалитета, о Стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета, и документима којима се обезбеђује квалитет рада Факултета, укључујући и резултате самовредновања и оцењивања квалитета Факултета,
- спровођењем анкета међу студентима ради утврђивања њихових ставова и мишљења о питањима из свих области које се проверавају у процесу самовредновања и оцењивања квалитета Факултета.

Члан 18.

Поступак самовредновања спроводи се према стандардима и упутству за самовредновање које је донео Национални савет за високо образовање.

У поступку самовредновања обавезно се разматра оцена студената, у складу са актима Факултета.

Члан 19.

Након спроведеног поступка самовредновања Центар систематизује и обрађује добијене податке и сачињава Извештај о самовредновању.

Сажети Извештај о самовредновању се објављује на интернет порталу Факултета.

Члан 20.

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи документ *Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета* Факултета (из 2007.).

ДЕКАН

МАШИНСКОГ ФАКУЛТЕТА

др Радивоје Митровић, редовни професор